

SF

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

53

Christopher Rowley

KAUTYNIŲ MEISTRAS

Christopher Rowley
KAUTYNIŲ MEISTRAS

Mokslinis fantastinis romanas

Prieš du tūkstančius metų Saskečo
planetoje žmonės aptiko Kovines
Formas, siaubinguosius Aksono-
Neurono dievų sargus, ilk sunaikinus
visą planetą, pavyko sunaikinti ir Šias
pabaisas. Ar kur nors Galaktikoje tūno
ir kiti Aksono-Neurono dievų tarnai? Be
abejo!

Tačiau, neduok Dieve, vėl juos,
susitikti!!

Iš anglų kalbos vertė IRMA ŽEMAITYTĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
53 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Christopher Rowley

THE VANG: THE BATTLEMASTER

New York, Ballantine, 1990

Copyright © by Christopher Rowley, 1990

Cover art copyright © by Luis Royo, 1990

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 1996

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2012

1

Visata - tai subtiliausias nérinys, nunertas iš sustingusių putų, negyvo begalybės šalčio ir staigaus energijos pliūpsnių netikétumo. Tarp šių vos atskiriamų siūlų raizginių būna ir taip, jog keisto atsitiktinumo dėka, nepaisant jokios logikos, pasiseka išgyventi pačioms primityviausioms formoms.

Per ritmingą laiko tiksėjimą viena po kitos ateina ir sugrįžta nebūtin įvairios rūšys, kurių egzistavimą nutraukia arba globaliniai klimato pakitimai, arba susidūrimai su asteroidais, arba paprasčiausia evoliucija. Galima ant pirštų suskaičiuoti įvairių gyvybės formų atstovus, kuriems pavyko išsiveržti už evoliucijos jiems nubrėžtų ribų ir pakilti virš jų lopšiu tapusio pasaulio horizontų. Ir tik keli iš jų pasiekė žvaigždes.

Kaip tik penkiasdešimt penktojo kosmoso užkariavimo šimtmečio viduryje, trečiajame TKA eros tūkstantmetyje, žmonija, kurios lopšiu buvo Saulės sistema, virto valdančiąja artimiausios Galaktikos spiralės vijos civilizacija. Bet toji padėtis žmonijai atiteko gryno atsitiktinumo dėka - jai pavyko įminti superginklo -

Žvaigždžių Kūjo - mįslę. Jei ne ta mirtina technologija, atitekusi žmonėms po kažkokio senovės karo, jie patys jokių būdu nebūtų pajėgę pasipriešinti kitoms protingoms būtybėms, tuo metu gyvenusioms artimiausiame Orionui Galaktikos sektoriuje ir taip pat įvaldžiusiems tarpplanetinių skrydžių technologiją - laovonams.

Žvaigždžių Kūjo atradimas pastatė žmoniją prieš naują grėsmę, kurią visoms kitoms gyvybės formoms kėlė seniausias jų priešas, vadinantis save Aksono-Neurono dievais. Deja, tos gerai išsivysčiusios, parazituojančios formos, kurią saugumo sumetimais sutriuškino Žvaigždžių Kūjo kūrėjai, nepavyko sunaikinti visiškai.

Kai kuriems jos atstovams pavyko išgyventi. Žmonijos laimei, Visatos erdvė tokia begalinė ir dažniausiai tuščia, kad prieštvaninių tarpžvaigždinių kautynių pabaisų galybė amžiams išnyko tamsioje jos bedugnėje. Deja, išsimėčiusios šen bei ten, jos po senovei liko klaikiai pavojingos, panašiai kaip šachtos, grasinančios sprogimu atsargumą pamiršusiems kalnakasiams.

Visa tai yra ne kas kita, kaip eilinis kosminio žaidimo kaulelio metimas. Ko gero, tai ne daugiau kaip evoliucinės atrankos atmaina,

pakylėta į visos Galaktikos lygį. Ta ar kita gyvybės forma - bet kurios jų pergalė yra vienodai galima.

Nuo įvykių Saskečo planetoje prabėgo du tūkstančiai Žemės metų. Ir likimas iš taurės vėl išmetė žaidimo kaulėlių. Vėl atsivėrė durys, vedančios į Paskutiniojo Teismo dieną, ir atsivėrė jos taip, kad niekas to nė nepastebėjo. Pro plyšį įsiskverbė šaltos, nedraugiškos šviesos spindulys, akimirksniui apšvietęs žmonių gyvenamus pasaulius...

O prasidėjo viskas nuo grynų niekų kažkur nederlingose Ruinaro kalvų aukštumose, stūksančiose Skopuso žvaigždžių spiečiaus Vekselio planetoje.

Čia, plikame lietaus bei vėjo išgraužto smiltainio paviršiuje, geologiniais gipso klodų tyrimais užsiiminėjo robotas-grėžikas. Maždaug kas metrą grunte buvo išraustos angos, pro kurias grėžimas vyko gilyn - palydovo pagalba atliktas mineralų žemėlapis rodė, jog šioje vietoje gausu išsišakojusių požeminių tuštumų.

Staiga pasigirdo aštrus džeržgesys - automatinis grėžtuvas susidūrė su kažkuo tvirtesniu nei įprasta uoliena. Roboto-grėžiko modelis "Daikas- 400" buvo patikimas darbe, nors ir truputį įnoringas. Robotas ištraukė grąžtą, įki-

Šo į angą atskeliamąjį kūjį ir visą minutę taip atakavo nepasiduodančią kliūtį, jog viską aplink nugulė į miltus sutrinta uoliena.

Pagaliau robotas sustojo ir pradėjo kruopščiai tikrinti jo atmintyje sukauptą informaciją. Uolienos paviršių sudarė tvirtas, sunkiai gręžimui pasiduodantis Aukštakaravijinio periodo smiltainis, kurio amžius siekė apie aštuonis milijonus metų. Nebuvo jokių duomenų apie tai, kad šiose vietose galėtų būti vulkaninių ar kokių nors kitokių tvirtesnių uolienų.

Išmuštas iš vėžių "Daikas" paprašė pagalbos. Savo klausimą jis kompiuteriniu tinklu pasiuntė į Karvuro pilį, įsikūrusią maždaug už penkiasdešimties kilometrų į pietus. Ten jį išanalizavo dirbtinio intelekto mašina "Karvur Automas" ir perdavė asmeniškai peržiūrėti pačiam Gizliui Karvurui. "Automas", programavimo stebuklas, "Softverk Isidži" periodo kūdikis, nė kiek neabejojo, kad pranešimas grafa sudomins.

O tuo metu grafas, aukštas, liesas, Žemės metais kiek vyresnis nei vidutinio amžiaus vyriškis, grįžo iš kelionės po savo valdas. Jo nuomininko iš Vest-Vordo dukterims dvynukėms sukako šešiolika. Abi buvo jau sužadėtos, ir grafas tiesiog negalėjo nepasinaudoti

savo siuzereno teise - ką ir padarė, skambant šventiniams varpams. Raudančius tėvus teko surišti, užkimšus jiems burnas, - gryni niekai grafo sargybiniams, - o tuo metu pats Karvuras, visos apylinkės globėjas, jėga paėmė abi merginas jų pačių miegamajame.

"Karvur Automatas", kompiuteris, kaip jau minėta, įnoringas, tokiuose pasilinksminimuose padėti grafui atsisakė. Beje, šiam tai buvo vis vien, ir vietoje jo grafas samdė operatorių, ieškantį ir įamžinantį videojuostoje įvykius, kurie ateityje galėtų jį pralinksminti. Ir ką tik aprašytas nuotykis grafui tapo puikia iškrova kasdieniško giminės dvarų egzistavimo fone.

Ir štai dabar, sugrįžęs po niūriais akmeniniais savo pilies skliautais, grafas Karvuras studijavo jam paliktus pranešimus. Jų buvo nemažai, daugiausiai nuo kreditorių bei advokatų, vėl nuo kreditorių ir mokesčių tarnybų. Todėl grafas, kreivai šypsodamasis bei piktai vaitodamas, mygtuko spustelėjimu atsikratė jais visais, visais, išskyrus roboto-grėžiko užklausimą, kruopščiai įvestą kompiuterio atmintin.

Pasak šios ataskaitos, po karavijinio smiltainio klodais grėžikas aptiko kažkokį milžinišką dirbtinės kilmės klodą. Be to, tas kažkas buvo padarytas iš superatsparaus mineralo.

Grafą tai sudomino, ir jis savo prašmatniu reaktyviniu lėktuvu "Bešlitas" išskrido pats asmeniškai išsiaiškinti, koks reikalas.

Apsivilkęs juodu neperšlampančiu kombinezonu, apsiavęs žmogaus odos batais, Karvuras vaikščiojo po sklypą, kuriame vyko žvalgyba.

Paskui jis iškvietė galingą ekskavatorių, dirbusį už poros mylių nuo tos vietos, ir įsakė mašinai klodą po klodo nuimti paslaptinę radinį dengiantį smiltainį.

Netrukus po to grafas vėl išskrido, vis dar domėdamasis radiniu, bet ne tiek, kad kraustytųsi dėl jo iš proto. Kai po poros dienų jis grįžo, priešais plytėjo plokščias paviršius, padarytas iš lygios, jokiems smūgiams nepasiduodančios medžiagos, savo spalva primenančios seną kaulą.

Grafą užplūdo nepaaiškinamas jaudulys. Nebeliko jokių abejonių, jog radinys tiesiog milžiniškas. Atrodė, kad jis siekia patį horizontą.

Grafo susijaudinimas augo kas minutę. Štai jau beveik trisdešimt metų, kai jis ištremtas į šį užkampį, pasmerktas apgailėtinai egzistencijai sename giminės dvare, pasiklydusiame Ruinaro kalnuose, ir viskas per absurdišką jo apsirikimą audringos jaunystės metais.

Visą tą laiką grafas stengėsi savo valdose aptikti ką nors bent kiek vertingesnio. Kažką tokio, kad galima būtų gauti kreditą, leidžiantį jam sugrįžti prie įprasto gyvenimo būdo.

Senais laikais Gizlio Karvuro vardas nenyko iš aukštuomenės gyvenimo puslapių visuose stambiausiuose Vekselio miestuose. Grafas turėjo tris namus ir jachtą, kurioje galėjo tilpti keli tuzinai svečių. "Imperatorius Gizlis" - taip juokaudami jį vadino draugai, gerai žinantys jo beribį dosnumą ir svetingumą.

Bet, deja, vargšui Gizliui buvo lemta tapti apsu kraus perėjūno, vardu Laris Afrikas, auka. Jiedu su Lariu paėmė skolon neįtikėtiną sumą - dvidešimt milijonų kreditinių TKA kuponų. Pinigai buvo skirti gigantiškai operacijai vertybinėje biržoje. Bet operacija nepavyko, o didžioji kredito dalis išgaravo. Ir galiausiai bendri kreditiniai įsipareigojimai užgulė vieno Gizlio pečius, kadangi Laris Afrikas staiga nežinia kur pradingo.

Po jį užgriuvusių finansinių nelaimių Gizliui pavyko išsaugoti tik seną giminės dvarą, stūkasantį negyvenamoje Ruinarto kalnyno atšakoje. Jo prabangūs namai Kaudrei-Kara-Sityje ir Frentana-Biče buvo perduoti varžytinėse, kiek vėliau toks pat likimas ištiko ir šeimos dvarą

Duazi-Dajanoje. Jachta, paveikslų bei skulptūrų rinkiniai, retų knygų ir antikvariato kolekcijos, net įžymusis Karvuro vyno rūsys, kuriame buvo saugomi rečiausi Kruko salų vynai, - viskas buvo parduota.

Senovinė akmeninė pilis išliko tik todėl, kad buvo giminės nuosavybė ir niekuomet nepriklausė asmeniškai Gizliui. Drauge su namu grafas gavo pajamas iš dvaro, užimančio penkis tūkstančius kvadratinių kilometrų ažuolais apaugusių aukštumų. Toji žemė leido daugiau nei skurdžiai prasimaitinti šimtui valstiečių-nuomininkų. Visi, kam pakako drąsos, jau seniai pabėgo iš šių vietų: gi patys Karvuro valstiečiai buvo nedrąsūs, užguiti žmonės.

Kai grafas pagaliau sumokėjo visas savo skolas, jam beliko trupiniai, kurių vos pakako jo purpurinio reaktyvinio "Bešlito" degalams. Lėktuvas buvo vienintelė Gizliui likusi vertybė. Jam pavyko pabėgti "Bešlitu" nuo kreditorių tiesiog iš tarpplanetinio Kaudrei-Kara-Sičio kosmouosto, ir dabar vien tik jis priminė grafiui jo ankstesnį gyvenimą.

Karvurui beliko tik ieškoti kūniškų malonumų su valstiečių mergomis arba su draugužiais gurkšnoti vyną dvokiančiuose, prirūkytuose Jelouforko miestelio baruose. Tie vaikinai vis

dėlto buvo šiočia tokia kompanija. Senieji grafo draugai leido dienas už šimtų kilometrų nuo čia madinguose Tvino kontinento kurortuose. Be to, grafo giminaičiai nejautė jam ypatingos simpatijos. Jie patys mažai kuo skyrėsi nuo valstiečių ir todėl nuo pat pirmo susitikimo priešiška ir nepasitikinčia nusiteikė naujojo giminės dvaro valdytojo atžvilgiu.

Tituluotoji šeimos atšaka giminės lizdą ap- leido prieš šimtus metų, ir nuo to laiko apie juos nieko nebesigirdėjo. Skirtingų šios senos giminės šakų atstovai seniai nustojo bendravę tarpusavyje, ir dabar Gizlis buvo vienintelis žinomas Karvuras, tik štai iš jo turtų daugiau nieko nebeliko. Jis į giminės lizdą sugrįžo be grašio kišenėje ir pradėjo gyventi savo nežymių giminaičių sąskaita.

Apylinkėje pasklido gandai apie tarnų nepasitenkinimą. Jie įprato gyventi vieni, ramiai maitindamiesi iš Karvurų kišenės, ir šitaip tęsėsi iš kartos į kartą.

Ant jų galvos nukritęs šeimininkas buvo tikra pabaisa, ypač moterų atžvilgiu. Jis be saiko gėrė, turėjo įprotį laužyti baldus, kartais kažko raudodavo, neaiškiai murmėjo sau panosėje, o kartais vemdavo tiesiog ant kilimais išklotų grindų.

Šeimą ryžtingai užprotestavo. Prasidėjo begalinės bylos ir ginčai. Grafui taip ir nepavyko visiškai perimti dvaro pajamų kontrolės. Honorarai tolimų teismų advokatams prarydavo didžiąją jam atitekusių trupinių dalį.

Gizlis tūžo ir visiškai nusiminė. Jis karštligiškai griebdavosi tai vieno, tai kito plano, galėjusio, jo nuomone, akimirksniu atnešti turtus. Vienu metu jis mėgino auginti viščiukus, bet visi jie nudvėse nuo Vekselyje paplitusios puvimo ligos. Milžinišką pinigų sumą prarijo celiuliozės gamykla, pastatyta tiesiog dvare, ir grafas per vėlai pastebėjo, kad ji yra pernelyg toli nuo kekafio realizavimo rinkos - tų medžių Gizlis prisodino visur, kur tik įmanoma. Dar blogiau, greitai augantis kekafis virto augalų-piktžole, išplitusia visose Karvurų žemėse, ir dėl to valstiečių neapykanta grafui tik dar labiau išaugo.

Karvuras pradėjo ieškoti naftos, dujų, mineralų - bet ko, kas turėtų nors šiokią tokią vertę. Bet jam nepasitaikė nieko, neskaitant ir sudilusio skatiko nevertų menkų gipso atsargų. Išskyrus šią keistą superatsparią medžiagą, kurią aptiko robotas-grėžikas. Gizlis tarsi vėl sugrįžo į gyvenimą, jis pradėjo karštligiškai veikti. Grafas ištisą naktį žiūrėjo, kaip mašinos

atkasa radinį. Ryte jo įspūdingas dydis tapo dar akivaizdesnis. Apsinuogino kažkokio netaisyklingos formos daikto kampas, panašus į kovinį grioveliais išraižytą durklą. Buvo sunku pasakyti ką nors konkrečiau, kadangi didžiosios jo dalies dar nesimatė.

Dar labiau jaudinantis buvo plyšio, kiaurai kertančio visą tvirtą radinio paviršių, vaizdas. Jis taip pat buvo pilnas smėlio, bet darbo griebėsi autogražtas, ir netrukus grafas išvydo didelę ertmę.

Pirmąkart per visą laiką Karvurui sužibo viltis. Tai buvo archeologinis radinys, tikras planetinio masto atradimas. Ir jis atneš jam turtus.

Netrukus paaiškėjo, kad tokių ertmių radinyje yra geras tuzinas. Jos atrodė įprasto kambario dydžio, vienos buvo šešiakampės, kitos - apvalios. Kai kuriose matėsi sferos, vamzdžiai, kilpos ir tvirto balto mineralo ritės. Tokių pat daiktų buvo praėjimuose ir šuliniuose, bet ne visuose.

Grafas ryžtingai griebėsi tyrimo. Ir vis dėlto kažko čia trūko - to, iš ko galima būtų pasipelnyti!

Ertmių, o taip pat jas jungiančių praėjimų ir

vamzdžių buvo tiek daug, kad netrukus visas šis neaprepiamas daiktas pradėjo panėšėti į kažkokį variklio ir kempinės hibridą. Mįslės grūdosi viena ant kitos, viršydamos visas žmogiškojo supratimo ribas. Ką visa tai galėjo reikšti?

Netrukus atsivėrė anga, vedanti žemyn, tiesiai link paslaptingojo radinio širdies.

Gizlis nukreipė žibintuvėlio spindulį žemyn ir apšvietė juo dar tris metrus lygių šulinio sienų, kol pagaliau pasiekė grindis. Nuo šios vietos į visas puses spinduliais skirstėsi praėjimai. Gizlis nusileido į labirintą. Nepraėjo nė kelios minutės, ir jis padarė didžiausią atradimą.

Drebėdamas iš susijaudinimo, jis nuskubėjo prie savo purpurinio "Bešlito" ir pakilo virš pelkėtų dykumų, garsiniais signalais žadindamas dar snaudžiančias sodybas ir kaimelius.

Namuose Karvuras išgėrė vyno ir leido sau iki valiai pasilinksinti. Visoje pilyje aidėjo jo kimūš šūksniai, ir persigandę tarnai susispietė tolimiausiuose kambariuose, nesiryždami iš ten išeiti.

Retsykiais Gizlis svaidė į židinį taures arba mėtė per langą indus....